

Marian Pastuszko

Czy wykluczenie głównych celów małżeństwa stanowi całkowitą symulację małżeństwa?

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 17/3-4, 359-360

1974

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Czy wykluczenie głównych celów małżeństwa stanowi całkowitą symulację małżeństwa?

Z wypowiedzi niektórych audytorów rotalnych wynika, że wykluczenie głównych celów małżeńskich stanowi całkowitą symulację małżeństwa¹.

Trudno jest zgodzić się z taką opinią. O istnieniu symulacji całkowitej przesądza to, iż kontrahent, wyrażając słowa zgody małżeńskiej, wyklucza zawarcie małżeństwa. Prawdą jest, że w każdym wykluczeniu małżeństwa zawiera się wykluczenie głównych celów małżeńskich, ale niekoniecznie na odwrót. W wykluczeniu celów małżeńskich nie musi się zawierać wykluczenie samego małżeństwa. Wiadomo, że wykluczenie pierwszorzędnego celu małżeństwa doprowadza pośrednio do wykluczenia samego małżeństwa. To jest jednak inna sprawa. W tej chwili bierzemy pod uwagę samą wolę kontrahenta, który może wykluczać główne cele małżeńskie i zarazem chcieć zawrzeć samo małżeństwo. W obecnych czasach na pewno jest sporo nupturientów, którzy wykluczają prawo do aktów zdatnych z siebie do zrodzenia potomstwa, ale mimo to chcą za-

¹ *SRR Quitten, Nullitatis matrimonii, coram Luciano Annè, die 8 novembris 1963*: „Simulat matrimonium qui, cum profert verba consensus matrimoniale exprimentia, contrariam gerit mentem: non vult scilicet neque iura matrimonialia tradere neque relativas obligationes sibi assumere. Ita, aliquis ipsum matrimonium excludere potest, non tantum renuendo actu positivo voluntatis consensus internum ponere, intendendo externe tantum verba pronuntiare — quod est proprie simulatio totalis; at etiam alio modo matrimonium totaliter simulare potest, nempe quando ad ritum nuptialem accedit prosequendo unice alium finem a matrimonio omnino alienum seu extrinsecum tamquam obiectum exclusivum consensus. Hoc pariter, quamvis a pariter, quamvis **MINUS PRORIE, SIMULATIO TOTALIS NUNCUPATUR, AT. POTIUS** iuridice speciem fictionis induit iuridice speciem fictionis induit”: vol. LV, p. 764, n. 10.

SRR Algerien, Nullitatis matrimonii, coram Joanne M. Pinna, die 24 februarii 1962: „Deficiente intentione ipsa contrahendi voluntas non fertur in matrimonium, sed in aliquod aliud, ut puta in assequendas compartis divitias, in explendam libidinem, in socium lucrandum sociamve curae domesticae addicendam. Deerit proinde consensus coniugalis ideoque matrimonium, quo in casu totaliter simulatum habetur et nuncupatur. Cave tamen ne matrimonium simulare dicatur qui fines secundarios seu acces-

wrząc małżeństwo. Taka wola kontrahentów ma znaczenie, bo po prostu istnieje. Małżeństwo jest tu wprawdzie nieważne, ale nie z racji wykluczenia małżeństwa, gdyż kontrahenci nie wykluczają małżeństwa, lecz wprost przeciwnie, chcą je zawrzeć. Nieważność małżeństwa płynie więc w tym przypadku z wykluczenia celów małżeńskich. I tylko z tej racji. W każdym razie małżeństwo w takiej sytuacji nie jest nieważne z powodu całkowitej symulacji małżeństwa.

Ks. Marian Pastuszko

sorios intuetur, quin vel primarium respuat vel ipsum coniugium excludat positivo voluntatis actu": ol. LIV, p. 56, n. 2.

Por. także: *SRR Eporedien, Nullitatis matrimonii, coram Carolo Lefebure, die 12 martii 1960*: vol. LII, p. 171, n. 2; *SRR Carthagenen, Nullitatis matrimonii, coram Luciano Anné, die 13 novembris 1962*: vol. LIV, p. 591—592, n. 2.